

KDY UŠÍT NOVÝ ŽIVOT

(o Jaroslavu Víchovi)

Šel po dlouhé chodbě školy v Cambridge, bylo obrovské vedro, ale on cítil radost. Jako student gymnázia s rozšířenou výukou výtvarné výchovy – a hlavně s touhou stát se módním návrhářem – se ocitl v Anglii na stáži mezi lidmi s podobnou touhou. Sympatická, mladá lektorka, mohlo jí být kolem pětatřiceti let, se zrzavými vlasy a hezkým úsměvem, se jich zeptala: „Kdo je vaší inspirací?“ Jára vstal a anglicky odpověděl: „Mojí inspirací je máma. Zachránila tátovi život.“ Studenti, kteří seděli vzadu a chtěli mít jistotu, že slyšeli dobře, zavolali: „What?“ Dojatá lektorka se na něj otočila a požádala ho, aby to zopakoval.

Máma pochází ze Slovenska z pěti dětí, má čtyři bratry. Járovi strejdové se jmenují Emil, George čili Juro žijící v USA, Viktor a Milánek, který má Downův syndrom a je všemi milovaný. Dědeček by měl klidně ještě víc potomků, babička totiž byla z deseti dětí a dědovi se ohromně líbilo, jak drželi všichni pohromadě. To platí o mámině rodině dodnes, i oni při sobě stojí v dobrém i zlém. Nejstarší strejda Emil je hrdý a respektovaný, ale „vůdce“ rodu je strejda Viktor. Slovenské prarodiče si Jára nepamatuje, ale strejdové jsou jeho součástí, naprosto důvěrnou a neodmyslitelnou. Když se narodil, Emil mu říkal „koblížek“, byl kudrnatý, blondatý, hodný a trochu poťouchlý. Byla s ním legrace. Prarodiče zažil z tátovy strany a živě si vybavuje jejich ztrátu. Dědeček totiž zemřel náhle, nečekaně, jel domů z práce a při řízení mu praskla céva v mozku. Z kómatu se už neprobral. Babička onemocněla na rakovinu a bojovala s ní ze všech sil, i když už nechodila a tělo měla plné metastáz. Máma jí pomáhala, starala se, měly hezký vztah. Babička stále věřila v uzdravení, opakovala Járovi, že spolu pojednou na velkou cestu lodí po moři, že to zvládne. Byli zrovna na Slovensku, když se dozvěděli, že podnikla svou velkou cestu sama a bez návratu. Leželi společně na sedačce a plakali. Jára má o pět let staršího skvělého brácha Matěje. Každý jsou úplně jiný. Jára byl víc mazlíčí, Matěj zase svěřovací. Matěj měl všude vzorný pořádek, Jára je bohém a bordelář. Nikdy se spolu nepoprali, nesoupeřili. Jára je klidšas a nesnáší konflikty. A knoflíky. Tedy jen na pyžamu a košili, tvrdí, že ho dusí. Na povlečení je má naopak rád. Zatímco Matěj obdivoval motorky a auta, Jára plyšáky. Už tehdy jim vyráběl oblečky ze zbytků kůží od babičky. I když měl vždycky dobré kamarády, k jeho světu patří neodmyslitelně dívčí „harém“ kamarádek, kterým radí, a když má čas, ochotně s nimi zajde i nakupovat.

Celá čtyřčlenná rodina sídlila v bytě tři plus jedna spolu s tátovým bratrem, jeho ženou a dcerou, oblíbenou Járovou sestřenicí, a navíc ještě s babičkou a dědečkem. Dnes žijí v krásném domě, ve kterém je ale stejně plno lidí, každou chvíli u nich někdo bydlí a skoro nikdo v něm nezavírá dveře. Jára má duši dobrodruha, ačkoliv tak na první pohled nepůsobí. Odmala cestuje, průpravou mu jistě byly cesty ke strejdovi do Ameriky. Tam se také v pěti letech poprvé ztratil. Dodnes si ten dětský strach vybavuje. Byli celá jejich i slovenská rodina v mořském zábavním parku v San Diegu, drželi se pohromadě, ale on si přál minci z automatu. A protože souhlasili, odbočil. Najednou byl sám. Běžel k blízké restauraci, byla zavřená. To už brečel. Vrátil se k automatu, ale nikde nikdo. Slečna, která tam prodávala, na něj mluvila anglicky, ale jemu připadalo, že mluví česky, protože jí rozuměl každé slovo. Vzala ho za ruku a odvedla k informacím. Na lavici tam sedělo asi šest dětí, žádné nebrečelo, v pohodě čekaly. Stály tam postýlky, zeptali se ho, jestli si nechce lehnout. Pak něco řekli do mikrofону a předali ho jemu. Po chvíli přiběhl táta s Matějem. Jára pak měl období držení za ruku, neustále musel mít mámu na očích. Tato zkušenost ho však ani v nejmenším neodradila od světoběžnictví. Po cestách po Evropě se v osmnácti letech vydal sám do New Yorku. Všechno měl vymyšleno, připraveno, na letišti čekal objednaný taxík, který ho měl odvézt na studentskou kolej. Nastal však zádrhel. Járovi se ztratily kufry. Stál osamoceně uprostřed velkého světa, a neměl ani pastu na zuby. Sám sebe překvapil, že se nebál. Nepanikařil. Koupil si nějaké ponožky a spodní prádlo a začal si užívat několikátýdenní život v New Yorku. Každý den měl šest hodin denně angličtinu. Bydlel v centru, takže ani nemusel jezdit

metrem, procházel se. Bylo mu fajn. Večer běhal v Central Parku, viděl, jak slunce zapadá. Sedával u fontány před Rockefellerovým centrem, poslouchal písničky a pozoroval lidi. Na letišti při cestě domů na něj byli všichni milí, přátelští, usmívali se. „Máš hezkou bundu,“ pronesl úředník. „Tu jsem si koupil u vás,“ s radostí mu sdělil Jára. Měl plný kufr dárků pro celou rodinu, kupovat dárky je jeho velká vášeň. Policista se psem vycvičeným k hledání drog ho zase uklidňoval: „Neboj se ho, klidně si ho pohlad.“ Vůbec se mu nechtělo zpět. Ale vezl ty dárečky, tak se těšil. Má rád letiště. Už se v nich dobře vyzná, neprožívá žádný strach či hledání. Jeho snem by bylo studovat na pražském UMPRUM nebo módní návrhářství na prestižní škole University of the Arts Central Saint Martins College v Londýně. Bratranec jeho slovenské babičky byl Andy Warhol, takže má na co navazovat. Připravuje se na náročné zkoušky, kreslí, navrhuje, šije, ke své závěrečné klauzurní práci na výtvarném gymnáziu vytvořil kolekci průzračných šperků z plastu, který taval, vypadají jak tekoucí voda. Moc by chtěl jednou založit svou módní značku. Uvědomuje si, jak díky rodičům má zázemí a možnosti, které každý nemá. A také kolik úsilí je to stálo. Celé jeho dětství táta neustále pracoval, vlastně byl pořád pryč, vychovávala je máma. V podstatě si s tátou neuvědomoval blízký vztah. A zdálo se mu, že i rodiče mezi sebou řeší problémy. Pak se všechno proměnilo. Járovi bylo dvanáct let. Táta měl pracovní odletět na Filipíny, ale začal zvracet, bylo mu hodně špatně, na pohotovosti dostal prášky na virózu. Neodletěl. Kdyby odjel, už by se nevrátil. Jeho stav se stále zhoršoval a začala doslova kalvárie. Podezření na boreliózu, prasečí chřipku, po týdnu konstatovali selhání ledvin. Když ho večer převáželi do IKEMu, měl extrémně vysoký tlak. Poslali mámu pro jeho věci, a když se vrátila, ležel na jednotce intenzivní péče. Lékařka se tvářila vážně: „Nevíme, o co jde, ale přijdeme na to.“ Máma v půl páté ráno po probdělé noci volala do nemocnice s hrůzou a obavou, jestli táta žije. Jára byl na Slovensku, Matěj v Americe, nic jim neřekla. Diagnózu zjistili až za další čtyři dny. Atypický hemolyticko-uremický syndrom. Nemoc, kterou tady nikdo neměl. Velmi vzácné onemocnění, které mimo jiné způsobuje nevratné selhání ledvin a může se vrátit i po transplantaci, která tudíž nic neřeší a v podstatě není možná. Jediní, komu v tu chvíli máma řekla pravdu, byli bratři na Slovensku. Měla tam akorát odjet, zorganizovala sraz asi padesáti lidí, rančerů, kteří už se začali sjíždět, a ona musela zůstat v Praze. Bráchové se o všechno postarali a večer u ohně se společně modlili za Slávovo uzdravení. Járův táta se jmenuje Jaroslav jako on, v práci mu říkají Jardo, ale mezi blízkými je Sláva. Začali mu tak říkat babička s dědou, protože jim zemřela dcera jménem Slávka. Máma se jmenuje Jana. Zpočátku ani táta s mámou nevěděli, nebo si nepřipouštěli, jak je situace vážná. Táta, který dřív omdlel při injekci proti bolesti zad, byl statečný a trpělivý. Každý den jim řekli jen: „Uvidíme ráno.“ Máma obdivovala jeho vyrovnanost, klid. Pomoci mu měla výměna krve, byl takzvaně zaléčený, přišly chvíle úlevy. Cítil se dobře. Nemělo to však dlouhého trvání. Došlo k recidivě, máma to nesla těžce, táta ji uklidňoval: „To se prostě stává.“ Jára dlouho nedohlédl, jak moc je táta nemocný. Ale pak přišla chvíle, kdy ho to samotného napadlo. „Mohl by zemřít?“ Nedokázal to pochopit, taková nemoc, z ničeho nic. Máma se tvářila statečně a snažila se ze všech sil, aby kluci žili běžný život, chodili do školy, bavili se s kamarády. Přesto Jára viděl mámu plakat. Tátu ne, ale zahlédl video, na kterém se snažil něco o své nemoci říct, tekly mu slzy a nemohl mluvit. Když u něj došlo ke druhé recidivě, nemoc ho zlomila. Popadl počítač, praštil s ním do kouta: „Seru na to.“ Dostal se do deprese, neměl sílu. Ale bylo to za celých pět let jedinkrát. Každý den máma jezdila do nemocnice, když byl doma, starala se o něj, bylo to náročné fyzicky i psychicky. Přitom kdo nic nevěděl, nic nepoznal. Nikoho neobtěžovala svých strachem, trápením ani vyčerpáním. Nesla svůj úděl, usmívala se tak, jak na to byli u ní lidé zvyklí. Tím ochraňovala i syny. Strašně jí pomohli bratři s rodinami. Všichni se zajímali o možnosti léčby po celém světě. Zjistili, že existuje lék, díky kterému by mohla proběhnout transplantace. Táta napsal do Ameriky, že se chce přihlásit do zaváděcího programu. Odepsali, že projekt běží už i v Anglii. Sami si lék sehnali a táta byl oficiálně první pacient u nás, kdo ho dostal.

Vybojovali tak do budoucna naději na život pro další desítky pacientů, kteří by jinak neměli šanci. Zbývala už jen maličkost. Najít dárce ledviny. Okamžitě se přihlásil strejda George, ale máma se rozhodla sama. Nebála se. Akorát jí byla před operací strašná zima. Na operačním stole leželi oba najednou, jen každý na jiném sále. Járovi bylo sedmnáct a byl to nejvážnější den jeho života. Čekání na výsledek trvalo tři dny, i když operace samotná trvala jen několik hodin. Přišly mu nekonečné. Nebyl schopný vůbec nic dělat, jen ležel a hlavou se mu honily myšlenky. Báł se o oba rodiče. Přijeli strejdové ze Slovenska a jako překvapení i strejda George z Ameriky. Všichni byli pohromadě a vzali je do chrámu svatého Víta. Jednak aby se Jára s Matějem rozptýlili, ale především, aby se strejdové pomodlili. Jsou všichni věřící. Jára byl rád, přesto se spíš samotářsky uzavřel a stresem si kousal nehty. Strejda Viktor konečně volal do nemocnice. Musel říct určené heslo, aby mu podali informace o zdravotním stavu táty i mámy. Znělo Pružina, to je název obce, kde se máma narodila.

Když se máma po operaci probudila, zeptali se jí, jestli chce tátu vidět. Odvezli ji na vozíku za ním. Pak uslyšela hluk na chodbě. Její nejdražší už se řítí. Všichni bratři a s nimi Jára a Matěj. Byli šťastní, ale vyhráno nebylo. Mámu sice pustili po třech dnech domů, ale u táty museli čtrnáct dnů čekat. O vážné nemoci a první transplantaci s touto diagnózou natočila televize reportáž. I o tom, že ledvinu dala svému muži manželka, matka jejich dvou dětí. Bylo to silné a dojemné. Pro Járu asi nejhlubší okamžik. Společně u televize plakali a smáli se současně. Podstoupili těžký, velký a dlouhý zápas. Byli všichni unavení. A všichni se proměnili. Táta je dnes ten, kdo tmelí rodinu. Chce je mít stále blízko sebe, užívá si společné chvíle. Jára cítí, že se o rodinu víc bojí. Už ví, jak lehce může být všechno za malou chvíli v životě jinak.

Když drží v ruce knihu koláží, kterou vytvořil na stáži v Anglii, vzpomene si na okamžik, kdy stojí v učebně a zasaženým posluchačům říká větu: „Mojí inspirací je máma. Zachránila tátovi život.“ A pak jde a vytvoří třeba šaty z nastříkaného igelitu či jiný svůj extravagantní nápad, protože laťku má hodně vysoko. Vždyť jeho rodiče „ušili“ jeden druhému nový život.

KDY SPOJIT ROZVEDENÝ SVĚT

(o Emmě Kvevik)

Malá drobná holčička s velkýma očima se ocitla v tichu. Maminka Češka a táta Nor žijící ve Švédsku si přestali rozumět svou třetí řečí, kterou byla angličtina. A aby malou Emmu ochránili před bouří rozchodů, skoro nemluvili. Snažila se to napjaté ticho přerušit, provokovala, upozorňovala na sebe, rodiče pak alespoň museli zakřičet. Byly jí necelé tři roky a nic z toho si dnes nepamatuje. Ani den, kdy táta odjel zpět do své země, jejich dům byl plný zabalených papírových krabic a ona všem vyprávěla, že jí táta jede do Švédska zařídit pokojíček. Vůbec si nevybavuje, že rodiče někdy žili spolu, v jednom domě, v jedné ložnici, že jedli u společného stolu. Ten fakt jí dokládají jen svatební fotografie, které někde našla, a drobné střípky vzpomínek, o kterých neví, jestli se opravdu staly. Třeba jak letí s tátou letadlem a mávají prababičce do nebe. Co si však pamatuje živě, je právě období létání, které nastalo. Obtížné a složité. Oba rodiče ji milovali a rozhodli se, že v jejím životě zůstane napořád stejnou měrou máma i táta. Střídává péče na trase Praha – Göteborg. Maminka se musela vzdát poloviny jejího dětství, aby jí dala jako dar krásný vztah s tátou. „Duše Emmy si nás vybrala, má právo na nás oba,“ řekla si tehdy, i když to bolelo. „Myslíte, že děláte dobře? Takhle malou ji pustit?“ ptali se jí mnozí. Neměla jinou šanci. A věděla, že odpověď na otázku, zda udělali dobře, se dozví, až bude dospělá.

Dokud nechodila do školy, střídala rodiče a domovy po měsíci. Jako školačka si pak prodlužovala víkendy a učení s ní doháněla máma. Prázdniny dělili napůl. Odlety tam i zpět

byly ze všeho nejhorší. Úplně přesně nechápala, proč se to děje. Když opouštěla maminku, bála se, že už ji nikdy neuvidí. Když se loučila s tátou, cítila totéž. První noc po příjezdu vždycky proplakala. A bylo jedno, kterého z rodičů zrovna „opustila“. Měla je ráda oba stejně. A říkala, že sbírá lidi, co ji mají rádi, a přála si pro ně velký dům. Později by jí stačilo, aby byli ze stejné země. Její reálné vzpomínky totiž nebyly máma a táta, ale máma a Petr v Česku a táta a Malin ve Švédsku. A ona jako ptáče létala mezi nimi. Chvilky na letištích byly smutné. Emma plakala, máma se musela tvářit statečně a k tomu otázky okolí: „Máš raději Česko, nebo Švédsko?“ „Jsi raději u maminky, nebo u tatínka?“ „Je lepší levá, nebo pravá ruka?“ Emma jen mlčky koukala svýma očima jak vystřiženými z maminčiných obrázků. Neustále se jí stýskalo, až do třinácti let, pak s ní do Švédska začala jezdit její nejlepší kamarádka. Máma nikdy nedala najevo, že se trápí, považovala to za nejlepší řešení, vlastně jiné nebylo. Co Emmu nikdy nenapadlo, že by se rodiče k sobě měli vrátit. Dokonce si je spolu ani nedokázala představit. Vůbec jí společně nejdou dohromady. Pro ni byl v jejím domově odjakživa Petr. Až jako větší si spočítala, že spolu s mámou žili ještě dřív, než se táta s mámou rozvedli. Emmě byly tři, ale s Petrem jsou od jejich dvou a půl let. Petr se obával, aby nepřebíral roli otce, měl možná větší odstup, než musel. Pro Emmu je součástí její „sbírky“ lidí, kteří si důvěřují a mají se rádi. Nikdy se spolu nepohádali, dávají si pozor kvůli mámě. Ona je totiž pro oba to nejdůležitější na světě. Petr příliš nevstupoval do Emminy výchovy a ona mu zase nekladla tak velký odpor, jak by asi bylo přirozené. Byl pro ni autoritou, kterou respektovala. Její kamarádky se ho dokonce i bály. Umí budit hrůzu. Má totiž dvě podoby. Ta jedna patří přísnému muži, ta druhá hravému dítěti. Spolu s Petrem získala Emma do života i malého Pétu, jeho syna z prvního manželství. Měli společný pokojíček, nedali jim na vybranou. Emma si ho od první chvíle zamilovala. Bylo mu sedm, byl starší a rozpad rodiny nesl mnohem hůř, protože si, na rozdíl od Emmy, společný život svých rodičů dobře pamatoval. Celá nová situace byla pro něj složitější a Emma si dodnes vybavuje jeho zlé sny a pocity ztracenosti. Ale jako malý roztomilý skřítek mu nedala pokoj, stále ho dobývala, objímala, prostě ho už nepustila. Donutila ho mít ji rád. Vznikl mezi nimi krásný, čistý vztah, prožívali společně své trable i tajemství. Když začal ve třinácti kouřit, mlčela. Byl jejím vzorem, ve všem chtěla být jako on.

Její rodiče před ní nikdy nevyřekli nic kritického jeden na druhého a byli k ní velmi otevření. Táta je navíc nehádací typ, klidný, proto při neshodách u nich zavládlo spíš mlčení. To se nedá říct o mámě s Petrem. Oba umělci, emotivní a temperamentní, pročišťovali svůj vztah někdy pěkně hlasitě. Emma s Pétou seděli schovaní na schodech, báli se a Pét a se ptal: „Myslíš, že se rozejdou?“ Ale Emma, i když jí to nebylo příjemné, věděla, že jsou šťastní. A taky, že by si přáli miminko. Když se to dlouho nedařilo, máma uvažovala i o adopci. Emma nesouhlasila, už tak byli dost netradiční rodina a plnou pozornost rodičů měli vždy jen na chvíli. Pokud by to bylo ale jejich dítě vlastní, těšila by se. Jako v případě táty. I on si našel novou ženu, při prvním setkání jí řekla: „Jsi moje bonusová dcera.“ A když se jim narodil malý Wilmer, plakala Emma štěstím. Bylo jí sedm a od té chvíle už nelétala jenom za tátou, ale za celou rodinou. Zatímco máma si moc přála dítě a nepřišlo, Emma se vracela ze Švédska celá nadšená a vyprávěla. Co táta a Malin a hlavně Wilík, a jak ho zbožňuje. Máma, aby všechny protichůdné pocity ustála, si neustále opakovala: „Nesmíš být osobní a musíš dát Emmě šanci prožívat její druhou rodinu s radostí.“ Věděla, že jinak by se Emma se svými pocity uzavřela. Někdy to bylo hodně citlivé, třeba když pronesla: „Malin je tak trochu moje maminka.“ Báře okamžitě naskočilo: „Já jsem maminka!“ Zároveň jí ale došlo, jak je skvělé, že je Emma i u táty šťastná. A že to ostatní je jenom slovíčkaření a že Emma dobře ví, že maminka je jenom jedna. Navíc Bára měla zkušenost z vlastního dětství. Když táta odešel od mámy k nové přítelkyni, která byla jen o několik let starší než Bára, chodila Bára z návštěvy u nich nadšená domů a opuštěné mámě od tří dětí nadšeně vyprávěla, jak je nová teta veselá a skvělá a umí provaz. Vůbec si svou „krutost“ neuvědomovala.

Emma ví, že se narodila z velké lásky. Na svatbě rodičů už byla s nimi v mámině bříšku. A po jejich rozchodu bylo hrozně důležité, že si oba našli nové partnery a byli to ti praví, se kterými jsou dodnes. Někdy ji napadlo: „Jaká bych byla, kdyby rodiče zůstali spolu? Nebo kdybych žila jen ve Švédsku?“ Byla by jiná. Když jí nejde matematika, máma řekne, že to nevádí. „Nemusíš umět matematiku.“ Táta ale namítne: „Matematika je důležitá, měla bys ji umět.“ Když ji jako malou máma vzala na své představení do divadla, začala plakat. Ale doma „frčela“ pohádka Honza a tři zakleté princezny, Petr šílel. Ale Emma ji milovala, mámě tam bylo šestnáct let. Dnes se víc věnuje výtvarnému oboru než hereckému, ale herectví neopustila. Jen už je v očekávání zajímavých rolí a vybírá si. Aby neohrozily její vnitřní svět, rodinu, vztahy. Dobře si pamatuje na první doteky s Petrem, bylo to při natáčení. Už to nechce pokoušet. Emma má umělecké vlohy, ale herectví jí neláká. A kdyby ano, byla by máma ostražitá. Vždyť jí bylo čtrnáct, když ji ve filmu svlékli. Byla zmatená, nechtěla, „co blázníš, vždyť jsi hezká...“ říkali jí. Až dnes se jí ty trny vracejí a uvědomuje si, jak strašné to bylo. Emmě zdůrazňuje, jak je důležité zachovat si důstojnost. A taky ji hodně chválí. Vybavuje si okamžiky z dětství. Řekli jí: „Ty tvoje volšové ruce, ty to upustíš“, okamžitě se jí rozklepaly. Emma studuje gymnázium a jeden rok navštěvovala jako výměnný student uměleckou školu Obraz a tvar ve Švédsku. Když byla malá, myslela si, že musí patřit buď sem, nebo tam. A byla pro všechny „jiná“. Ve Švédsku „to je ta z Česka“, v Praze „to je ta ze Švédska“. Neměla nikoho, kdo by byl na tom stejně, ani sourozence. Uvědomuje si, že je hodně po mámě i po tátovi. Zvláštní mix. Oba rodiče jsou optimisti, táta klidnější, máma výbušnější a náladovější. Když se rozbere nebo křičí, za deset minut se směje.

V Göteborgu je život intimnější, klidnější a je tam moře. Možná si tam i víc rozumí s lidmi. Mámě se zdají chladnější, ale oni mají respekt. Nezávidí, nehodnotí. Když měla problémy s pletí, v Česku cítila, že to všichni vnímají a řeší, tam to bylo jedno. Před dvěma lety se stala vegetariánkou, ve švédské škole měli vždy na výběr i vegetariánskou stravu, vybrali si ji také. Skoro nikdo tam nekouří, hodně sportují, žijí víc zdravě. Nebyla pro ně divná, ale jiná. A to znamenalo bonus. Když se po roce vrátila, tři měsíce si těžce zvykala. Zvlášť na český humor, který se tak rád strefuje do citlivých míst a zraňuje. Miluje děti a řeší svou budoucnost. Napadla ji speciální pedagogika, ale především psychologie. Odmalička se zabývala otázkou své identity, ptala se, kdo je a kam patří. Mohla by pomáhat i dětem z rozvedených manželství, má své zkušenosti. Ale zásadní otázka zůstává. V jaké zemi studovat? Obě miluje, bude navždy rozpolcená, ale dnes už to bere jako přednost.

Často říkala svým rodičům „miluju tě“, ale nikdy ne klukovi. Když se vrátila ze Švédska, přijel jeden její spolužák po roce z Ameriky. Oběma se proměnil pohled na život, společné prožitky je sblížily. Předtím si sebe pět let nevyšli, dnes patří k sobě. První láska. Poprvé se spolu v létě chystají do Švédska. Emma vždy milovala celým srdcem, každý den, ale partnerská láska je něco jiného. Bála se. Věděla, že máma s tátou jí nikdy neublíží, ale vztah milenecký tak jistý není. V dětství se kolem ní lidé rozcházelí, držela si kluky od těla, bála se, že ji zraní. Co má svůj vztah, rodičům přijde víc dospělá a možná si i oddychli. Čekala do devatenácti. Vypadá hodně dětsky a mladě. Máma byla vždycky žena vamp, muži se jí dvořili, jako dítě to viděla. Pak se stala její mladší „sestrou“, která se veze v oparu máminy krásy. Dnes maminka pomalu ustupuje do pozadí a Emma se stává „šperkem“, který ji zdobí.

Kdykoliv byly s mámou samy, udělala by pro ni první poslední. Když vstoupil Petr, bylo to jiné, ale nikdy neměla pocit, že se musí o mámu dělit. A pak – byl tu i Pěťa. Měla nejraději, když byla s mámou sama anebo byli naopak spolu všichni čtyři. Kombinace, která jí však vůbec nejde dohromady, je ona, táta a máma. Museli by spolu mluvit anglicky a některé věci by zůstávaly nevyslovené pod pokličkou. Když je vidí pohromadě, chápe, že to jsou její rodiče, ale vlastně to nechápe. Proč jsou v jedné místnosti, když v ní nikdy spolu nebyli? Vnímá je odděleně. Jednou za ní přijela máma do Švédska a bydlela u táty. Emma cítila, že tam nepatří. Když za ní přiletěl táta do Prahy jako překvapení k třináctým narozeninám, měla

šílenou radost, ale potkali se na „neutrální půdě“. Přišlo jí to přirozenější i příjemnější. Oba rodiče vždy taktně přecházeli téma svých nových partnerů, Petr je navíc plachý a uzavřený, do rodinných akcí se nehrne. Emma si nedokáže představit, že by táta u nich bydlel jako máma ve Švédsku. Svou roli hraje jistě i mužské rivalství, Petr by v domě těžce snášel bývalého muže své ženy, i když je ten, co „vyhrál“. K setkání máma s Petrem a táta s Malin zatím nedošlo, to čeká až na Emminu svatbu.

Emma je doma u mámy, ale když je u táty, je doma tam. Je to její blízká země, do které patří, i když tam fakt hodně prší. Máma jí opakuje: „Neohlížej se na mě, mám tady Petra.“ Udělala, co mohla, aby její rozhodování nebylo zatíženo jakoukoliv výčitkou. Už jako malá poznávala Emma dva světy. Jiný byl ten s mámou, a jiný s tátou. Věděli, že ji pólí duši. Dnes přichází chvíle na odpověď, jestli to všechno – i přes šrámy na duši – za to stálo. Postupem času už nebyla ta, co je z Česka nebo ze Švédska, ale ta, co cestuje. Cestování není její nejoblíbenější činnost, nejraději by měla teleport a přenášela se tam a zpět. A i když je stále závislá na mámě a tátovi, je samostatná. Mohla by se živit balením, dát co nejvíc věcí do co nejmenšího prostoru. Putovala po světě od svých tří let, co se rodiče rozešli. Zocelilo ji to, hned tak jí někdo neublíží. V odpovědi rodičům na jejich nevyslovenou otázku má jasno. Každý z nich dokázal žít jen v zemi, do které byl zrozen. Ona je však součástí obou, v každé z nich je jí půl. V jedné je srdce mámy, ve druhé náruč táty. Každý z nich ji držel za jednu ruku a měl možnost zkusit ji přetáhnout na svůj břeh. Neudělali to. Stálo to mnoho odříkání i slz. Mnoho loučení. Stálo to za to, neztratila ani jednoho z nich. Už neřeší, kam patří, protože jejich láska v ní spojila rozvedený svět.